

BELÜGYMINISZTERIUM
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK FŐOSZTÁLYA

Tájékoztató

**a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
valamint az e törvényekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek szociális és
gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő, 2024. évi módosításairól**

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében tárcánk összefoglaló tájékoztatást kíván nyújtani a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), valamint az e törvényekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek **szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő, 2024. július 1-jével és 2024. július 24-ével hatályba lépett, valamint a 2024. szeptember 1-jével hatályba lépő változásairól.**

Az Szt. és a Gyvt. módosítását a **jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XV. törvény** tartalmazza, mely a Magyar Közlöny 2024. május 9-i, 51. számában jelent meg. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítását és az ezzel összefüggő Gyvt. módosítást a **gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXX. törvény** tartalmazza, mely a Magyar Közlöny 2024. június 18-i, 66. számában jelent meg.

A végrehajtási rendeletek módosítását az alábbi rendeletek tartalmazzák:

- a Kormány 104/2024. (V. 9.) Korm. rendelete a jogi és gazdasági versenyképesség erősítése érdekében egyes közigazgatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról, mely a Magyar Közlöny 2024. május 9-i, 51. számában jelent meg
- a Kormány 194/2024. (VII. 8.) Korm. rendelete egyes gyermekvédelmi és szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról, mely a Magyar Közlöny 2024. július 8-i, 74. számában jelent meg
- a Kormány 189/2024. (VII. 8.) Korm. rendelete a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról, mely a Magyar Közlöny 2024. július 8-i, 74. számában jelent meg
- a belügyminiszter 23/2024. (V. 9.) BM rendelete egyes személyes gondoskodást érintő miniszteri rendeletek módosításáról, mely a Magyar Közlöny 2024. május 9-i, 51. számában jelent meg
- egyes gyermekvédelmi és szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 30/2024. (VII. 23.) BM rendelet, mely a Magyar Közlöny 2024. július 23-i, 77. számában jelent meg

I. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása

1. Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona férőhelyszám bővítése

A nemzetközi előírásokkal és a Kormány stratégiájával összhangban az Szt. már csak támogatott lakhatás formájában engedi meg új ápoló-gondozó célú szolgáltatás vagy új férőhelyek létrehozását. Ez alól egy kivétel volt: az 50 főnél alacsonyabb férőhelyszámú ápoló-gondozó otthon 50 férőhelyig bővíthető. A szabályozás tehát kizárta a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona esetében is a férőhelybővítést. Ez a szolgáltatási típus családi jellegű elhelyezést biztosít, maximum 14 férőhelyen működhet, és mint ilyen, ez áll legközelebb a támogatott lakhatási formához. Egyes fenntartók esetében felmerült az igény arra, hogy a már működő lakóotthonok kihasználtságát növelnék férőhelybővítéssel a szolgáltatás helyszínénél szolgáló ingatlan adta keretek között, erre azonban a korábbi rendelkezések nem adtak lehetőséget. A fogyatékos személyek bentlakásos intézményeiben történő elhelyezés iránt nagyobb az igény, mint a rendelkezésre álló férőhelyek száma, ezért indokoltá vált, hogy a lakóotthonok néhány férőhelyes bővítési igényeinek helyt adjunk, hiszen ugyanez megengedett ápoló-gondozó otthonok esetében 50 férőhelyig. A módosítás biztosítja, hogy a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona a jogszabály szerinti maximális 14 férőhelyig bővíthető legyen, ugyanakkor új ápoló-gondozó célú lakóotthon továbbra sem hozható létre.

„66/A. § (2a) Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona tizennégy férőhelyig bővíthető.” (hatályos: 2024.07.01-től)

2. Befogadás szabályai

A támogató szolgáltatás és a közösségi alapellátások esetében megszűnt a pályázati úton való finanszírozás, helyette a finanszírozási rendszerbe való befogadás általános szabályai alkalmazandók. Erre tekintettel a vonatkozó speciális szűkítő szabály fenntartása szakmailag már nem indokolt. A módosítás megkönnyíti e szolgáltatások befogadását.

Hatályát veszti az Szt. 58/A. § (2g) bekezdése.

„(2g) Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a (2c) bekezdés - ide nem értve az ellátási területet nem érintő szétválás, egyesítés vagy átcsoportosítás esetében a (2c) bekezdés c) pont ca), cb) és ce) alpontját - nem alkalmazható, a befogadásra a (2d) vagy a (2f) bekezdésben foglaltak alapján kerülhet sor.”
(hatálytalan: 2024.07.01-től)

II. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

1. Gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok jelzési kötelezettségének erősítése

A Gyvt. jelzési kötelezettséget ír elő a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok részére. E jelzési kötelezettség célja, hogy a gyermekvédelmi rendszer értesüljön a gyermeket veszélyeztető okokról, körülményekről. A módosítás célja, hogy a gyermekek védelme érdekében szükséges információk eljussanak a megfelelő hatóságokhoz, és hogy a legsúlyosabb veszélyeztetettségre utaló körülmények ne maradjanak rejtve. Ezért a módosítás hangsúlyozottan a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok kötelezettségévé teszi a látókörükbe

tartozó gyermekeket érintő, kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményekről a hatóságok tájékoztatását. Ha a jelzőrendszeri tag kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményt észlel, és meghatározott időn belül nem tesz eleget jelzési vagy kezdeményezési kötelezettségének, vagy nem tesz feljelentést, büntetőjogi felelősségre vonásának van helye.

„17. § (4) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság - jelzésre vagy hivatalból - értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.

(4a) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja, illetve vezetője kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményt észlel, és haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül nem tesz eleget a (2) bekezdésben meghatározott jelzési vagy kezdeményezési kötelezettségének, vagy nem tesz feljelentést, büntetőjogi felelősségre vonásának van helye.

(4b) Ha az (1) bekezdésben meghatározott szerv alkalmazottja a (2) bekezdésben meghatározott jelzési vagy kezdeményezési kötelezettséget nem közvetlenül, hanem a szerv vezetője, vagy arra kijelölt személy útján gyakorolja, kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelése esetén haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül köteles azt a szerv vezetőjénél vagy a kijelölt személyénél kezdeményezni. A szerv vezetője vagy az arra kijelölt személy a kezdeményezést követő három munkanapon belül teljesíti a (2) bekezdésben foglalt kötelezettséget, amelynek elmulasztása büntetőjogi felelősségre vonással jár.

(4c) Ha a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató munkatársa vagy a gyámhatóság ügyintézője a kiemelt veszélyeztető okra vonatkozó jelzésnek vagy kezdeményezésnek haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül nem kezdi meg a vizsgálatát, büntetőjogi felelősségre vonásának van helye.

(4d) A (4a)-(4c) bekezdés alkalmazásában kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmények:

- a) a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak,
- b) a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak,
- c) a gyermek elhanyagolására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak és
- d) a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés segítségben.”

(hatályos: 2024.09.01-től)

2. Külső férőhelyek létrehozásának rugalmasabbá tétele

Az egy családok átmeneti otthona keretében működtetett külső férőhelyek férőhelyszáma egybeszámítva nem haladhatta meg a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-át. A családok átmeneti otthonai külső férőhelyeinek bővítésére irányuló elmúlt évekbeli törekvések tapasztalatai azt mutatták, hogy e rendelkezés indokolatlanul korlátozza a fenntartókat a külső férőhelyek létrehozásában, holott a cél éppen a számuk bővítése lenne. Erre tekintettel a szabály fenntartása már nem indokolt.

Hatályát veszti a Gyvt. 51. § (16) bekezdése.

„51. § (16) Az egy családok átmeneti otthona keretében működtetett külső férőhelyek férőhelyszáma egybeszámítva nem haladhatja meg a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-át.”

(hatálytalan: 2024.07.01-től)

III. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

A Gyvt. módosításával összefüggésben sor került a Btk. módosítására is. Gyermekek nem kerülhetnek, illetve nem maradhatnak veszélyeztetett helyzetben, ezért a Btk.-ban új tényállás került megalkotásra, amely a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény jelzésére vonatkozó kötelezettség megszegését szankcionálja.

„Gyermekevédelmi jelzéssel kapcsolatos kötelezettség megszegése

209/A. § Aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (4a)-(4c) bekezdésében meghatározott, a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos kiemelt veszélyeztető okra utaló körülménnyel összefüggő kötelezettségét megszegi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

(hatályos: 2024.09.01-től)

IV. Kormányrendeletek

1. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekevédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosítása

A szociális ágazatban egészségügyi munkakörben foglalkoztatott személyek bérhelyzetével kapcsolatos feladatokról szóló 1069/2017. (II. 10.) Korm. határozat alapján a szociális intézményben egészségügyi végzettséghez kötött munkakörökben foglalkoztatott személyek bérhelyzetével kapcsolatos szabályok kidolgozásra kerültek a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekevédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendeletben. A Kormány célja az intézkedéssel az volt, hogy a szociális intézményekben egészségügyi végzettséghez kötött munkakörökben alkalmazottak részére ugyanakkora mértékű munkabér kerüljön megállapításra, mintha az egészségügyi ágazatban lennének foglalkoztatva. Mindennek eredményeként került bevezetésre 2018. január 1-jétől az egészségügyi kiegészítő pótlék.

Jelen módosítás célja – az egészségügyi ágazatban 2024. március 1-jétől alkalmazott bérekhez igazodóan – a szociális intézményekben ápoló, szakápoló munkakörben foglalkoztatottak bérének rendezése. Ezen túl a gondoskodáspolitikai ágazatban alkalmazott szociális ágazati összevont pótlék 2023. december 1-jei minimálbér és a garantált bérminimum emelésére tekintettel szükséges korrekciójára is sor került.

A Korm. rendelet 5. sz. és 7. sz. mellékletének módosítása 2024.07.09-én lépett hatályba.

2. A szociális, gyermekjóléti és gyermekevédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (Sznr.) módosítása

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet módosítása előírja, hogy pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek nappali ellátása esetén az intézménynek együttműködési megállapodást kell kötnie – hasonlóan a közösségi ellátásokhoz – az intézmény címe szerint területileg illetékes pszichiátriai vagy addiktológiai gondozóval. A megállapodás a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés feltétele, továbbá a már működő szolgáltatóknak is kötniük kell ilyen megállapodást, ellenkező esetben a működést engedélyező szerv az engedélyes bejegyzését ideiglenes hatályúra módosítja. Az Sznyr. módosítása tartalmazza az együttműködési megállapodás hatóság felé történő benyújtásának határidejét.

„50/J. § (4) A szolgáltatói nyilvántartásba a Módr. hatálybalépése napjáig véglegessé vált határozattal bejegyzett, pszichiátriai betegek nappali ellátását vagy szenvedélybetegek nappali ellátását nyújtó engedélyes fenntartója 2024. november 30-áig benyújtja az e rendeletnek a Módr.-rel megállapított 5. melléklet 2. pont 2.6., illetve 2.8. alpontja szerinti együttműködési megállapodást. Ha a fenntartó a határidőt elmulasztja, a működést engedélyező szerv - 2025. január 31-éig - a pszichiátriai betegek nappali ellátásának, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátásának bejegyzését hivatalból a 41. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásával ideiglenes hatályú bejegyzésre módosítja.”

„5. melléklet

2.6. Pszichiátriai betegek nappali ellátása esetén - a 2.1. pontban foglaltakon túl - csatolni kell a területileg illetékes pszichiátriai gondozóval kötött együttműködési megállapodást.

2.8. Szendélybetegek nappali ellátása esetén - a 2.1. pontban foglaltakon túl - csatolni kell a területileg illetékes addiktológiai gondozóval kötött együttműködési megállapodást.”

(hatályos: 2024.07.09-től)

3. A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (X.11.) Korm. rendelet módosítása

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás biztosítása során rendszeresen előfordul, hogy mozgásában korlátozott, vagy nehezen mozgó idős személyt kell az alapvető szolgáltatáshoz hozzájuttatni, így háziiorvoshoz, szakrendelésre vagy kórházba szállítani. A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás biztosításához a Magyar Falu Programból 2019. évtől olyan gépjárművek beszerzésére került sor, ami mozgásában korlátozott, kerekesszéket használó utasok biztonságos szállítására, ennek megfelelően minimum egy elektromos kerekesszék szállítására alkalmas, valamint rámpával vagy emelőszerkezettel és 4 plusz 3 pontos rögzítési rendszerrel felszerelt.

A falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatást igénybevevők többsége nem rendelkezik parkolási igazolvánnyal. Parkolási engedély hiányában a szállítást végző falugondnoki, tanyagondnoki gépjárművek nem tudták igénybe venni a mozgáskorlátozottak számára kijelölt parkolóhelyeket, pedig az ellátott állapotára tekintettel ez indokolt.

A támogató szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltatóhoz hasonlóan a jogszabály már nevesíti a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatást is, annak érdekében, hogy azon szolgáltatás, amely bejegyzéssel rendelkezik, jogosult legyen parkolási igazolvány igénylésére.

„2/A. § (1) A 2. §-ban meghatározott mozgásában korlátozott személyen kívül igazolványra az a működési engedéllyel rendelkező intézmény jogosult, amely

(...)

d) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott

db) támogató szolgáltatást vagy falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltató

(...)"

(hatályos: 2024.07.01-től)

IV. Miniszteri rendeletek

1. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet módosítása

A támogatott lakhatás esetében a komplex szükségletfelméréssel felmérhető az igénylő valamennyi szükséglete és igénye, ezért a módosítás az előgondozást már nem teszi kötelezővé támogatott lakhatás esetében.

„4. § (2) Előgondozást kell végezni bentlakásos intézményi elhelyezés előtt, az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása kivételével. Idősotthoni ellátás esetében az előgondozás során kell elvégezni a gondozási szükséglet vizsgálatot. Támogatott lakhatás esetében előgondozást nem kell végezni.”

(hatályos: 2024. 07.01-től)

2. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) módosítása

2.1. A korábbi szabályozás szerint amennyiben a szociális alapszolgáltatás keretében biztosított étkeztetésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a *szakorvos* javaslatára a részére diétás étkezést kell biztosítani. A módosítás alapján az ellátottnak elegendő lesz a szakorvosi igazolás helyett orvosi igazolást bemutatnia a diétás étkezés igénybevételéhez.

„21. § (2) Az étkeztetés keretében főétkezésként legalább napi egyszeri meleg ételt kell biztosítani. Ha az étkezésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, az orvos javaslatára - a népkonyha kivételével - az ellátást igénybe vevő részére diétás étkeztetést kell biztosítani.”

(hatályos: 2024.07.01-től)

2.2. Az Szt.-ben foglaltak szerint a falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja a falvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. Az SzCsM rendeletben foglaltak alapján az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, ezen belül a háziorvosi rendelésre szállítás mellett az egyéb egészségügyi intézménybe szállítás alapfeladatnak minősül, így térítésmentesen biztosítandó. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szerint az egészségügyi intézmény fogalma szűkebb, mint az egészségügyi szolgáltatóé. Azonban nem tehető különbség a tekintetben, hogy az igénybevevő magán vagy állami, illetve egészségügyi szolgáltatóhoz vagy egészségügyi intézménybe kíván eljutni a falugondnoki szolgáltatás révén. Ennek tisztázása céljából pontosításra került a szabályozás, így egyértelművé vált,

hogy a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás alapfeladata az igénybevevő mindegyik egészségügyi szolgáltatóhoz való térítésmentes szállítása.

„**39. § (1)** A szolgáltatás során az önkormányzat rendeletében a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott közvetlen, személyes szolgáltatások közül alapfeladatnak minősül

(...)

b) az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, így

(...)

bb) az egyéb egészségügyi szolgáltatóhoz szállítás,

(...)”

(hatályos: 2024.07.24-től)

2.3. A pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek nappali ellátása terén a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló törvény már tartalmaz korlátozásokat, ezen túlmenően a szakmai feltételek szigorításával is szeretnénk elérni, hogy a szolgáltatók az elvárt szakmai színvonalú szolgáltatást nyújtsák. A módosítás előírja a fent nevezett szolgáltatások számára, hogy a közösségi ellátásokhoz hasonlóan együttműködési megállapodást kell kötniük a nappali intézmény címe szerint illetékes pszichiátriai vagy addiktológiai gondozóval. Az együttműködés szükséges az egészségügyi és szociális beavatkozások egymás erősítése, valamint a kliens bizalmának megalapozása érdekében, továbbá az eredményes, hatékony, hosszú távú támogatása céljából.

„**79/A. §** A pszichiátriai betegek, illetve a szenvedélybetegek részére nappali ellátást nyújtó intézménynek rendelkeznie kell a területileg illetékes pszichiátriai vagy addiktológiai gondozóval kötött együttműködési megállapodással.”

(hatályos: 2024.07.24-től)

2.4. A támogatott lakhatás igénybevételének feltétele a komplex szükségletfelmérés elvégzése. A szükségletfelmérés eredménye más fenntartó által biztosított támogatott lakhatás igénybevételekor is felhasználható meghatározott időtartamon belül, mivel rövidebb időn belül nem indokolt – állapotváltozás kivételével – a szükségletfelmérés ismételt elvégzése sem az igénybevevő, sem a vizsgálatot végző szakemberek terhelése miatt. A gyakorlatban azonban nehézkes a szükségletfelmérés eredményének átvitele egy másik fenntartó által biztosított támogatott lakhatásba való költözés esetén, mivel nem volt tisztázott, hogy a dokumentációval ki rendelkezik. Ennek orvoslása érdekében került előírásra, hogy a szükségletfelmérés dokumentációjának egy példányát az igénybevevő vagy törvényes képviselője részére át kell adni.

„**110/B. § (1c)** Az intézményvezető a szükségletfelmérés elvégzését követő 15 napon belül átadja a komplex szükségletfelmérés dokumentációjának egy példányát az igénybevevő vagy törvényes képviselője részére.”

(hatályos: 2024.07.24-től)

2.5. A szociális szolgáltatások szakmai feladatainak teljesítését a minisztérium különböző módszertani útmutatók kiadásával segíti. A módosítással ezek elnevezésének egységesítésére került sor, és egyben egyértelműsítésre került, hogy a szolgáltatók a szolgáltatásnyújtás során a miniszter által közzétett szakmai módszereket alkalmazva járnak el. A módosítással egy általános szabály rendezte e kérdést, az egyes szolgáltatások esetében már nem kerülnek külön megjelölésre a módszertani dokumentumok.

„111. § (1) Az alapszolgáltatást és szakosított ellátást nyújtó szolgáltatók és intézmények a szociális ágazat irányítását végző miniszter által jóváhagyott és a Szociális Ágazati Portálon közzétett szakmai módszereket alkalmazva járnak el.

(2) A szociálpolitikáért felelős miniszter a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi

1. a házi segítségnyújtás,
2. a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás,
3. a család- és gyermekjóléti szolgáltatás,
4. a támogató szolgáltatás,
5. a közösségi ellátások,
6. az idősek nappali ellátása,
7. a pszichiátriai betegek nappali ellátása,
8. a szenvedélybetegek nappali ellátása,
9. a demens személyek nappali ellátása,
10. az utcai szociális munka,
11. a hajléktalanok éjjeli menedékhelye,
12. a támogatott lakhatás,
13. a komplex szükségletfelmérés elvégzése,
14. a szociális diagnózis elkészítése

szakmai módszereit.”

(hatályos: 2024.07.24-től)

„111. § (2)

(A szociálpolitikáért felelős miniszter a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi)

„15. a fogyatékos személyek nappali ellátása,

16. az idősek otthona”

(szakmai módszereit.)

(hatályos: 2025.01.01-től)

2.6. A korábbi szabályozás szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzatnak szolgáltatástervezési koncepciót kell készítenie, melynek tartalmát két évente volt szükséges felülvizsgálni és aktualizálni. A felülvizsgálati időtartam alatt a szociális szolgáltatások vonatkozásában a változás kevésbé volt mérvadó, a tervezett fejlesztések megvalósítási időtartama elhúzódott, ezért a felülvizsgálati időtartam 5 évre került meghosszabbításra.

„111/A. § (5) A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás öt évente felülvizsgálja és aktualizálja.

(hatályos: 2024.07.01-től)

2.7. A megjelent új képzésekre tekintettel kiegészítésre került az elfogadható képzések köre a 3. számú mellékletben a közösségi pszichiátriai rehabilitációs konzultáns, a gondoskodáspolitikai menedzser, az okleveles gondoskodáspolitikai szakember végzettségekkel, továbbá a szakmai kompetenciák alapján elfogadható a pedagógiai munkatárs (pedagógiai asszisztens), valamint demens személyek ellátása esetén ápoló munkakörben a demencia gondozó, autista személyek ellátása terén pedig az autizmus szaktanácsadó képzés is.

(hatályos: 2024.07.24-től)

Az SzCsM rendelet előírja, hogy az intézményvezető a pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, demens vagy autista személyeket gondozó bentlakást nyújtó intézmények esetén a gondozó, ápoló és terápiás munkakörök vonatkozásában munkakörönként legalább 1-1 fő, az adott

szakmai egység célcsoportjának megfelelő, e melléklet szerinti kiegészítő szakirányú képesítéssel rendelkező foglalkoztatott jelenlétét köteles minden műszakban biztosítani. E kötelezettség teljesítési határideje meghosszabbításra került 2027. január 1-jéig.

„120. § (4) A 6. § (5a) bekezdés d) pontjában foglaltaknak a fenntartó 2027. január 1-jéig köteles megfelelni.”

(hatályos: 2024.07.24-től)

3. A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet módosítása

A módosítás az egyszerűsítés jegyében az egyszemélyes szolgáltatásként személyes gondoskodást végző személyek bejelentési kötelezettségét redukálja. Tekintettel arra, hogy a dolgozók a települési önkormányzatnak, mint munkáltatónak kötelesek bejelenteni az adataikban bekövetkezett változást, így a további bejelentést már a jegyző is meg tudja tenni.

„4. § (1) (A 3. § szerinti bejelentési kötelezettségnek)

„c) a települési önkormányzattal munkaviszonyban álló, egyszemélyes szolgáltatásként személyes gondoskodást végző személyre (családgondozó, házigondozó, falugondnok stb.) vonatkozóan a települési önkormányzat jegyzője”

(*tesz eleget.*)

(hatályos: 2024.07.01-től)

A módosítással a nyilvántartó szerv által kiállítandó igazolások száma is ésszerűsítésre és redukálásra kerül.

„7. § (1) A nyilvántartó igazolást állít ki a működési nyilvántartásba vételről.

(2) A nyilvántartásba vételről szóló igazolás a működési nyilvántartásból való törlésig érvényes.”

(hatályos: 2024.07.01-től)

A továbbképzés teljesítéséről szóló igazolások megküldése mind a bejelentésre kötelezett, mind a nyilvántartó szerv számára felesleges adminisztrációs terhet jelentett, ezért e kötelezettség törlésre került.

Hatályát veszti a 6. § (1) bekezdés a) pontja.

„6. § (1) A munkáltató

a) a továbbképzésre kötelezett munkavállaló kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzési kötelezettségének teljesítését a tárgyévet követő év február 28-áig,

(...)

jelent a nyilvántartónak a 4. számú melléklet szerinti adatlapon.”

(hatálytalan: 2024.07.01-től)

4. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet módosítása

A szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi ágazatban dolgozók továbbképzésében egyszerűsítésre került sor azon korlátozás eltörlésével, mely szerint a munkakörhöz kötött továbbképzésre kötelezettek a munkakörhöz kötött továbbképzési kötelezettségét a továbbképzési időszak feléig kell teljesítenie.

Hatályát veszti a 3/A. § (4) bekezdése.

„(4) A munkakörhöz kötött továbbképzésre kötelezettek a (2) bekezdés b) pontja szerinti munkakörhöz kötött továbbképzési kötelezettségét a továbbképzési időszak feléig kell teljesítenie.”

(hatálytalan: 2024.07.01-től)

Pontosításra került továbbá azon rendelkezés, amely a továbbképzési kötelezettség teljesítésének eseteit sorolja fel a képzési rendszer korábbi átalakításával való összhang megteremtése érdekében: az OKJ-s végzettség mellett a szakmajegyzékben szereplő vagy a felnőttképzés keretében megszerzett képesítéssel is teljesítettnek minősül a továbbképzési kötelezettség.

„2. § (6) (Teljesíti a továbbképzési kötelezettségét az, aki az adott továbbképzési időszak alatt a) a munkaköréhez kapcsolódó területen)

aa) az Országos Képzési Jegyzékben, szakmajegyzékben szereplő szakképesítést, felnőttképzés keretében szakképesítést vagy felsőfokú alapképzésben oklevelet szerez, (...).”

(hatályos: 2024.07.01-től)

5. A vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X.18.) EMMI rendelet módosítása

A vezetőképzésben való részvételi kötelezettség alól a rendelet korábban is tartalmazott mentesítési eseteket. Ezek körét kibővíti a módosítás azokkal a felsőfokú végzettségekkel, amelyek megszerzése során vezetőképzési modulok keretében elsajátítják a hallgatók a szükséges vezetői tudást, kompetenciákat. Ezen szakok elvégzése esetén a szakember kérelmezheti a vezetőképzés alól való felmentését a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet főigazgatójától. A mentesített személyek köre kibővült továbbá a tudományos fokozattal rendelkező okleveles gondoskodáspolitikai szakemberrel.

„1. § (2) (A vezetőképzésben való részvételi kötelezettség nem vonatkozik:)

„f) a felsőfokú szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális szervező, szociális menedzser, gondoskodáspolitikai menedzser vagy okleveles gondoskodáspolitikai szakember végzettséggel és – bármilyen tudományterületen szerzett – tudományos fokozattal rendelkező személyre;

„h) arra a személyre, aki felsőoktatási intézmény képzési rendszerében teljesítette a szociális vezetőképzési modulokat.”

(5) A (2) bekezdés h) pontja szerinti esetben a szociális vezetőképzési modulok teljesítésének elismerése és a szociális vezetőképzési tanúsítvány kiállítása a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettől (a továbbiakban: NSZI) kérhető.”

(hatályos: 2024.07.24-től)

6. A szociális ágazati képzésekről és vizsgakövetelményekről szóló 14/2022. (IV. 29.) EMMI rendelet módosítása

Az NSZI jelezte a képzések kapcsán, hogy a gyakorlatban előfordulhat az előírt minimum és maximum vizsgacsoport létszámtól való eltérés. Egyes esetekben ez az eltérés méltányolható, mert előre tervezés esetén sem kiszámítható körülmény adódik, pl. az időközbeni lemorzsolódások miatt a vizsgázók létszáma több esetben nem érte el a minimum létszámot.

A vizsgák átszervezése nehézséget okoz mind a vizsgaszervezőnek, mind a vizsgázóknak és az oktatóknak is, ezért a módosítás lehetőséget ad az NSZI számára, hogy indokolt esetben a minimum, illetve a maximum vizsgázói létszámtól eltérést engedélyezzen.

„5. § (9) A vizsgacsoport létszáma minimum 8 fő, maximum 30 fő. A vizsgázói létszámoktól indokolt esetben az NSZI eltérést engedélyezhet.”
(hatályos: 2024.07.24-től)

7. A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet módosítása

A módosítás az igénybevevők adminisztratív terheit csökkenti azzal, hogy az igazolásként bemutatandó okiratok számát racionalizálja, így a gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülmények esetében elegendő a rokkantsági ellátást, rokkantsági járadékot megállapító határozat másolatát bemutatni.

„4. § (1) Az Szt. 68/A. §-ának (3) bekezdése szerinti, gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülmények a következők:

(...)

b) az ellátást igénylő egyedül él, és

be) a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet 3. § (2) bekezdés f) pontja szerinti E minősítési kategóriába tartozó rokkantsági ellátásban részesül, vagy rokkantsági járadékban részesül, amit az ellátást, járadékot megállapító jogerős határozat másolatával igazoltak, vagy

(...)”

(hatályos: 2024.07.01-től)

8. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) módosítása

8.1. A módosított Gyvt.-ben meghatározott kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményeket az Nmr. határozza meg.

„11/A. § A Gyvt. 17. § (4d) bekezdésében meghatározott kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmények

a) a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül,

aa) a gyermek testnyílásainak nem baleseti eredetű, külső behatás okozta sérülése,

ab) a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek várandóssága, ideértve azt az esetet is, amikor a tizennegyedik életévét betöltött várandós gyermek esetében megállapítható, hogy a születendő gyermek fogantatására a tizennegyedik életév betöltése előtt került sor,

ac) ha a gyermek vagy közeli hozzátartozója tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett szexuális abúzusról számol be,

b) a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül a nem baleseti eredetű, az érintettek által elmondottakkal nem összeegyeztethető eredetű, külső behatás okozta

ba) súlyos sérülés,

bb) többszörös, különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató sérülés,

bc) többszörös törések egyidejű jelenléte,

c) a gyermek súlyos elhanyagolására utaló körülmények közül,
ca) ha a gyermek törvényes képviselője a Gyvt. 130/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kifejezetten megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval,
cb) kötelező védőoltás beadásának megtagadása,
cc) a gyermek súlyos fokú alultápláltsága, illetve a harmadik életévét be nem töltött gyermek esetében a gyermek egészségét veszélyeztető ellátatlansága,
d) a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.”
(hatályos: 2024.09.01-től)

8.2. A család- és gyermekjóléti központok kapcsolattartási ügyeleteinek kapacitásaival való ésszerű gazdálkodást jelentősen akadályozza, hogy a család- és gyermekjóléti központnak a bíróság által elrendelt szabályozott kapcsolattartás szolgáltatása keretében abban az esetben is minden alkalommal biztosítani kell a helyszínt és a szakembert, amennyiben a kapcsolattartáson rendszeresen, hosszabb időn keresztül nem jelennek meg a felek. A helyzet megoldását jelentő újabb bírósági döntésre a felek általi kezdeményezés hiányában nem kerülhet sor. Tekintettel arra, hogy az ilyen „üresjáratok” a központok kapacitásainak maximális kihasználtsága miatt nem engedhetőek meg, a módosítás azt a megoldást kínálja, hogy abban az esetben, ha legalább az egyik kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett fél nem jelenik meg, és nem menti ki magát legalább fél éven keresztül, a szolgáltatás felfüggeszhető.

„22. § (7) Ha a bíróság által elrendelt, az (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti szolgáltatás igénybevételel megvalósuló kapcsolattartáson a kapcsolattartásra kötelezett vagy jogosult személy legalább hat hónapon keresztül nem jelenik meg, és elmaradását nem menti ki, a szolgáltatás nyújtását a család- és gyermekjóléti központ vezetője felfüggeszheti arra az időszakra, amíg a kapcsolattartásra kötelezett vagy jogosult személy ismételen nem kezdeményezi az (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti szolgáltatás biztosítását. A felfüggesztésről a család és gyermekjóléti központ értesíti a bíróságot, a gyámhatóságot, valamint a kapcsolattartásra kötelezett és jogosult személyt.”
(hatályos: 2024.07.24-től)

8.3. A szabályozott kapcsolattartásra kijelölt család- és gyermekjóléti központot a szolgáltató székhelye szerint illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett fél kezdeményezésére a Gyvt. 39/A. §-ában foglaltak alapján a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtásából kizárhatja. A kizárás esetén is a szabályozott kapcsolattartást az érvényes és végleges bírósági határozatra való tekintettel a továbbiakban is biztosítani kellett, azonban problémás, ha ezekben az ügyekben a kizárt család- és gyermekjóléti központ járt el. Erre a helyzetre kínál megoldást a módosítás, melynek értelmében az a család- és gyermekjóléti központ biztosítja a szabályozott kapcsolattartást, amely a kizárást követően kijelölésre kerül a kormányhivatal által.

„22. § (8) Ha a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal a Gyvt. 39/A. § (4) bekezdése alapján az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti szolgáltatást biztosító család- és gyermekjóléti központot kizárta, az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti szolgáltatást a fővárosi és vármegyei kormányhivatal által újonnan kijelölt család- és gyermekjóléti központ nyújtja.”
(hatályos: 2024.07.24-től)

8.4. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás esetében a szabályozás előírja, hogy a miniszter szakmai módszereket tesz közzé, mely alapján kell működtetni a szolgáltatást. A gyermekek átmeneti gondozása szakmai tevékenységének elősegítése érdekében is tervezett szakmai módszerek kidolgozása és közzététele, melyhez a módosítás biztosítja a jogszabályi alapot.

„58/A. § A gyermekek átmeneti gondozása során a szolgáltatásnyújtásnak a miniszter által jóváhagyott és a Szociális Ágazati Portálon közzétett szakmai módszereit alkalmazva kell eljárni.”

(hatályos: 2024. 07.24-től)

8.5. A területről az NMr. 2. számú mellékletében szereplő munkakörök esetében az elfogadható végzettségek körének bővítésére érkezett javaslat, mely alapján elfogadásra került a *családkonzulens* végzettség a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítő és a központ esetmenedzser, tanácsadó munkakörében, valamint a gyermekek- és családok átmeneti otthona esetében a családgondozó munkakörében, hasonlóan a családterápiás konzultánshoz.

Szintén javaslatot tettek a szakemberek az *okleveles szociális gazdaság szakember* képzettség felvételére család- és gyermekjóléti központ feladatainak ellátása érdekében. A javaslat elfogadása indokolt, ezért a módosítással tanácsadó munkakörben az okleveles szociális gazdaság szakember végzettséggel bővül az elfogadható végzettségek köre.

Kiegészítésre került továbbá az elfogadható végzettségek köre az *ifjúságvédelmi tanácsadó, teológus, hittanár, hittanár, okleveles pasztorális tanácsadó, okleveles pasztorális tanácsadó és szervezetfejlesztő szakember végzettséggel* óvodai és iskolai szociális segítő munkakörben dolgozók esetében.

Továbbá új képesítések megjelenésére tekintettel a *gondoskodáspolitikai menedzser, az okleveles gondoskodáspolitikai szakember* és az *autizmus szaktanácsadó* is beépítésre került.

(fentiek hatályosak: 2024.07.24-től)

Budapest, 2024. augusztus

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített

BM/22868/2024.